

**Intervju B. Kalmeta:
Htio sam otići, ne moram biti premijer da bih odstupio**

Ministar mora, prometa i infrastrukture o aferama u HŽ-u, pelješkom mostu, prolongiranju novih projekata, nesreći nagibnog vlaka...
str. 6. - 7.

Božidar Kalmeta

Obzor, subota, 5. rujna 2009.

Ministar prometa o aferama u HŽ-u, pelješkom mostu, prolongiranju novih projekata, nesreći nagibnog vlaka, "Gredelju", Vladi, premijerki, Sanaderu

razgovarala Iva Puljić Šego snimio Boris Ščitar

Otome koje će investicije u cestogradnji Vlada nastaviti, a koje prolongirati, kako će se stati nakraj brojnim aferama u Hrvatskim željeznicama, tko kadrovira u javnim poduzećima, kako suraduje s novom premijerkom... razgovarali smo s Božidarom Kalmetom, ministrom prometa.

• Nastavlja li Vlada s cestogradnjom ili zbog krize odustaje od gradnje novih kilometara?

– Ova je vlada napravila velik iskorak u cestogradnji. Otkad sam ja ministar, izgrađeno je 546 km autoceste, što je iznimno zahtjevan i složen posao. To je bio golem prometni i gospodarski iskorak. I ove godine mnogi govore kako bez ovakvih autocesta ne bismo imali tako jaku turističku sezonu, i na to moramo biti ponosni. Sada, nakon tog velikog i snažnog zamaha, a s obzirom na globalnu recesiju koja se prelila i u Hrvatsku i s obzirom na visoku cijenu kapitala i ograničenu mogućnost dobivanja kredita, moramo napraviti predahe i prolongirati rokove izgradnje novih dionica. S druge strane, za neke projekte moramo naći nove modele financiranja kako bismo dobili povoljnije kredite s nižim kamatama i s dužim početkom otplate. Prema trenutnim uvjetima, kad kamate na kredite iznose 12 – 13 posto, neisplativo je graditi autoceste.

• Koje će se dionice, dakle, nastaviti graditi, od kojih će se odustati, odnosno koje će se produžiti i na koji rok?

– Sve će se usporiti. One dionice koje su u gradnji nastaviti će se graditi, doduše nešto smanjenim tempom, a to je Ravča – Ploče, tunel Sv. Ilija te dionica od Zagreba do Velike Gorice u sklopu autoceste Zagreb – Sisak, kao i Podravski ipylon. Generalno, projekti koji su trebali biti gotovi za četiri godine, završit će se za šest. Tri dionice na kojima nije započeta gradnja: Dubrovnik – Doli, Sisak – Buševac i most preko Drave na koridoru Vc također će se prolongirati. Međutim, za te tri dionice tražit ćemo nove izvore financiranja.

• Već se spominju europske banke EBRD i EIB koje bi mogle financirati nove trase, ali one kreditiraju samo dionice na osnovnoj europskoj mreži?

– S njima se dogovaraju financijski aranžmani. To je inicirao kolega Šuker, a u pregovore je uključen i HAC. Upravo su koridor Vc i dionica Dubrovnik – Doli kroz pregovore s Europskom komisijom ušle

u osnovnu europsku mrežu pa se otvorila mogućnost financiranja preko razvojnih europskih banaka, koje nude puno povoljnije uvjete kreditiranja od komercijalnih banaka. S obzirom na izrazito velik promet prema Sisku, također su zainteresirane za završetak autoceste na tom pravcu, koji je izrazito važan prema BiH.

• EBRD i EIB traže raskidanje ugovora s izvođačima radova jer natječajne provode po svojim pravilima.

– Jasno da će se ti ugovori raskinuti i onda će se napraviti sukladno pravilima tih banaka. Radovi na ovim dionicama praktički nisu ni počeli, pa je ugovore lakše raskinuti.

• Gradnja pelješkog mosta je odgođena, ali tek nakon što je iz Vlade otišao bivši premijer Sanader.

– Gradnja pelješkog mosta je samo usporjena, tako da su ove godine za njega smanjena sredstva na sto milijuna kuna. Nije obustavljena gradnja, ona se nastavlja usporenim tempom, a produžen je rok izgradnje tako da bi most trebao biti gotovo do kraja 2015. godine. Još dok je Sanader bio premijer razgovarali smo da gradnju mosta treba prolongirati i staviti u okvire mogućeg financiranja.

• Je li pred lokalne izbore bilo mudro, odnosno potrebno otvarati radove na Podravskom ipsilonu i na dionici Dubrovnik – Doli iako se sigurno već onda znalo da za te projekte zapravo nema novca. Za Ipsilon nije bilo ni otkupljeno zemljište?

– Zemljište se rješava u tijeku gradnje i to nije ništa neuobičajeno. Sve je to bilo na proljeće kad je situacija bila kudikamo povoljnija nego danas ili prije mjesec dana.

• Hrvatska se zaista može pohvaliti svojim autocestama, ali dojam je da se to što je dobro napravljeno pokvari pre-dizbornim rezanjem vrpca, otvaranjem radova koji onda ne počinju još dobrim mijenjanjem?

– Najčešće se pamti otvaranje radova uoči izbora. No, ima i drugih primjera. Ja sam nakon lokalnih izbora otvorio radove na raznim projektima. Mi stalno radimo i završavamo radove. Jasno da puno toga padne u izbornoj godini, ali ono što ja radim ne vežem mjesec dana pred izbore jer mislim da je kontraproduktivno kad se nešto otvara pred same izbore. To mi je itekako jasno. No, ne bih rekao da se radovi otvaraju isključivo pred izbore. Ali sla-

Sanader nema ambiciju, kao što su neki htjeli prikazati, da vuče konce iz pozadine

Obitelj i obveze

• Vaša obitelj je u Zadru, a Vi u Zagrebu. Kako Vam pada odvojenost?

– Nije jednostavno ni lako. U Zadru mi je obitelj, supruga sa dvoje male djece i mater, dok mi je dvoje odrasle djece u Zagrebu. Preko tjedna sam u Zagrebu, često i subotom. Dolje u Zadru imam stranačkih obveza, predsjednik sam ZO HDZ-a, na lokalnim izborima nosim stranačku listu. Igram na terenu, nisam na tribinama...

Obzor, subota, 5. rujna 2009.

Puno sam puta htio otići, ne moram biti premijer da to učinim

žem se da to kvari dojam. Evo, druge tunske cijevi smo otvorili nakon izbora, ne prije. Da nismo otvorili druge cijevi, stručnjaci kažu da bismo na cestama imali kolone od 40 kilometara. Možda smo i tu mogli nategnuti da tunele otvorimo pred izbore, ali nismo.

• Nakon željezničke nesreće u kojoj je poginulo šestero ljudi ponudili ste ostavku. Jeste li zaista bili spremni otići?

– Jesam. Morao sam povući taj potez iako se ne smatram krivim za tu nesreću. Stao sam i iza predsjednika uprave HŽ Holdinga, kojeg također ne smatram krivim jer tu je nesreću prouzročila ljudska glupost. I danas sam ljut na sve one koji primaju plaću za svoj posao, a obavljaju ga tako neodgovorno, nemarno i trajlivo. Jer nije bila riječ ni o kvaru vlaka ni o grešci na pruži, nego o ljudskom nemaru koji je rezultirao tako velikom nesrećom. Međutim, moram stati iza tisuća i tisuća ljudi koji rade težak i odgovoran posao u željeznicama.

• Zašto niste zatražili ostavku direktora HŽ Holdinga Zorana Popovca? Zašto imate toliko povjerenje u njega, a na čelu je sustava u kojem se, kako kažete, dogodila ta velika ljudska glupost i prouzročila tragediju?

– Evo zašto: HŽ Holding ima četiri tvrtke koje su pravno neovisne jedna o drugoj, svaka ima svoju upravu, svoj NO. Holding zapošljava oko 100 ljudi i njegova je funkcija koordinacija tih četiriju tvrtki. U tom smislu Zoran Popovac apsolutno ne snosi nikakvu odgovornost. U HŽ-u se pokušavaju riješiti bremeniti problemi, pa se, evo, i nezakonite radnje rješavaju. Sadašnja uprava ulazi u okršaje, raščišćava nepravilnosti i eventualne kriminalne radnje i zato zaslužuju i pohvalu. Mislim da imamo sposobnu ekipu u HŽ-u, ona će restrukturirati HŽ te provesti privatizaciju ovisnih društava. A uskoro ćemo početi ukidati nerentabilne putničke linije i nerentabilne teretne kolodvove.

• Država sada subvencionira te nerentabilne linije?

– Točno. O tome se radi. Krenut ću od mog Zadra. Imamo npr. liniju Zadar – Benkovac ili Zadar – Knin. Tko putuje tom linijom? Tri putnika, rijetko deset. Takva linija se mora ukinuti. Ja ću početi od nje, da se ne bi reklo da ministar sad ukida linije po RH. Izgradilo se puno cesta i autocesta, pa su neke linije zaista nepotrebne. Evo, jednom smo putovali u Vukovar. Krenuli smo svak iz svoga grada. Ja sam krenuo iz Zadra. I vozimo se jedno sedam-osam sati, prolazimo kraj Gračaca, i pita mene jedan od mojih prijatelja gdje smo. Ja odgovorim uru od Zadra. Kako uru? E, da smo išli cestom, bilo bi drukčije.

• Možete li Vi sebi uopće objasniti kako je moguće da u HŽ-u, tj. HŽ Infrastrukturi netko kupi retardant kojim se tretira pruga od tvrtke koja prodaje mašinu i pseću hranu i k tome posao nanošenja

tog sredstva na tračnice dađe tim istim ljudima, koji s protupožarnom zaštitom nemaju blage veze?

– Ne mogu ja to shvatiti ni razumjeti. Očito je riječ o nebrizi, neodgovornosti prema poslu, šlamperaju.

• Ali šlamperaju ljudi koji su bili dobro pozicionirani i dobro plaćeni u državnoj tvrtki.

– Nažalost je tako. Meni je to nepojmljivo. Ja znam, kad je moj otac poljevao breskvu, čitao bi što piše na onom sredstvu, pa bi stavio rukavice, pa bi pazio koliko sati prije mora špricati. A, ovo, došlo, ulilo, polilo... a da nikoga ne pita. Pet minuta prije vlaka. Katastrofa.

• Posljednjih dana novinske stupce pune afere, odnosno krađe u HŽ-u. Zaista se može govoriti o kriminalu jer je bivša uprava u zatvoru. Ima li šansi da se iz toga golemog HŽ-ova sustava iščisti kriminal?

– Kao što vidite čisti se, koliko se dozna i vidi. Kao što vam je poznato, Ministarstvo je aktivno u raščišćavanju eventualnih nezakonitih radnji. U svakom slučaju ima šnasi.

• Prema posljednjoj aferi TŽV "Gredelj" uplatio je 3,5 milijuna dolara tvrtki koja se odmah potom ugasila?

– Ne bih prije vremena osuđivao, treba vidjeti što jest a što nije istina. Ali treba imati tu svijest da svatko ko ima opipljiv dokaz o nezakonitostima mora to prijaviti.

• Ali neprihvatljivo je da se to događa u javnom poduzeću koje kroz državne subvencije financiraju i porezni obveznici.

– Toga ima, dobro je da se takve stvari raščišćavaju. Ne mogu reći to je samo HŽ, HŽ su tisuće i tisuće vrijednih ljudi, ali svugdje se nade i prevaranata i lupeža... Nije to samo kod nas, tako je svugdje u svijetu, policija ima puno posla. Nije to samo naša specifičnost.

• Sve državne tvrtke, pa tako i HŽ, HAC, HC, doživljavaju se kao mjesta koja služe za uhljebljivanje stranački podobnih ljudi. Jeste li ikada u tvrtkama koje spadaju pod Vaše Ministarstvo zaposlili nekog samo zato što j iz HDZ-a, iz vašeg Zadra?

– Niti se ja u to petljam, niti je to moj posao. Ali mnoge ljude koje smo naslijedili 2003. godine kao članove uprave nismo mijenjali. HDZ ima više od 220.000 članova, i što bi trebalo – zabraniti im da rade u javnim poduzećima?

• Jesu li HŽ i HAC zaista tvrtke u kojima kadrovi Luka Bebić?

– Nikad Luka Bebić mene nije nazvao za bilo koju intervenciju u vezi s bilo kojim zapošljavanjem. To odgovorno tvrdim.

• Kako suradujete s novom premijerkom?

– Odlično. I prije smo dobro surađivali, kad je bila potpredsjednica Vlade. Ja sam

REZANJE BROJA ZAPOSLENIH U HRVATSKIM ŽELJEZNICAMA

• Što je sa smanjenjem broja ljudi u HŽ-u, tamo ih je ukupno 20.000? – Svake godine broj ljudi se smanjuje, od 2005. do danas iz HŽ-a je otišlo 2000 ljudi. Svakako ćemo nastaviti smanjivati broj zaposlenih. Priprema se nova sistematizacija i daljnje smanjenje broja zaposlenih, ali s naglaskom na "administrativno osoblje". Po uredima ima viška ljudi, to se može dodatno smanjiti. Što se više bude ulagalo u modernizaciju, smanjivat će se broj zaposlenih. U HŽ-u sad ima 13.000 zaposlenih i tu brojku treba spustiti ispod 10.000.

Nikada Luka Bebić mene nije nazvao za bilo koju intervenciju u vezi s bilo kojim zapošljavanjem. To odgovorno tvrdim.

– prije znao njezine kvalitete i znao sam da će ona na ovome mjestu uspjati. Mislim da su se danas svi uvjerali da ona ima i snage i znanja i volje i živaca u ovim teškim vremenima voditi zemlju. Siguran sam da je pravi izbor.

• Sada vam je žena šefica i u Vladi i u stranci, kako vam se to čini?

– Ja inače imam veliko povjerenje u žene kao rukovoditeljice, kao radnike. Dok sam bio gradonačelnik Zadra, sve ključne funkcije u Gradu nosile su žene. Od finan-

cija nadalje. Kad su žene posrijedi, imam visoko mišljenje o njihovim sposobnostima u poslu, a što se tiče stila žene su jednako odlučne kao i muškarci, možda još i odlučnije. Ali sve rade s puno više mekoće i šarma. Njoj ide dobro u svakom slučaju. U sigurnim smo rukama.

• Jeste li mogli naslutiti da će premijer Sanader otići iz Vlade?

– Ne, nisam to mogao naslutiti. Jako sam se iznenadio jer se radi o vrhunskom političaru, čovjeku kojeg je Europa i Amerika prepoznala kao lidera u regiji. Bio je uspješan predsjednik HDZ-a, pod njegovim vodstvom dvaput zaredom dobili smo parlamentarne izbore, triput lokalne. Učinili smo goleme iskorake da se RH prizna u Europi. I sad se sjećam 2003. godine kad je oporba rekla da će ako HDZ pobijedi to značiti izolaciju za RH. Sanader je učinio upravo suprotno, otvorio je Hrvatskoj vrata u cijelom svijetu. Postala smo članica NATO-a, da sad ne nabram sve uspjehe. U svakom slučaju radi se o sposobnom i uspješnom političaru, pa je time iznenađenje zbog njegova odlaska za mene bilo još i veće. Nisam ni u snu sanjao da bi on mogao otići. Međutim, ono što je rekao za javnost to je rekao i nama – da je svoju dionicu odradio.

• Je li Vas zadovoljilo to njegovo objašnjenje?

– Zadovoljava me.

• Vjerujete li da je to pravi razlog njegova odlaska?

– Najveće su istine uvijek najjednostavnije, i to je jedini i pravi razlog njegova odlaska. I meni je puno puta došlo, iako je funkcija ministra daleko lakša nego premijerska, da odem. On je stvarno radio u petoj brzini. Bio je čovjek koji nije bio površan pa da je drugima prepuštao da rade što hoće. On je stvarno vladao dobro, a to potroši i da si od željeza. I čovjek je očito procijenio da je trenutak da zastane.

• Je li svojim odlaskom nanio štetu stranci?

– Odlazak jednog takvog političara i čovjeka i za ovako veliku stranku je gubitak. Međutim, on je ostao naš počasni predsjednik, on je tu, dio je stranke.

• Čujete li se sa Sanaderom?

– Čujemo se povremeno, ali kad bi mi trebao savjet, itekako bih ga pitao.

• Savjetujete li se s njim o nekim odlukama?

– Nema on ambiciju, kao što su neki htjeli prikazati, da vuče konce iz pozadine. On je tu iskreno postupio, maknuo se i ima funkciju počasnog predsjednika.

• Da ste Vi kojim slučajem premijer, biste li ostavili Vladu u ovako teškim vremenima?

– Mogu ja to napraviti i kao ministar, ne moram biti premijer da bih to učinio (smijeh).